

Nr 282

Av herr Karlsson, Göran, om höjda statsbidrag till De handikappades riksförbund.

För att den handikappade skall få möjlighet att i likhet med andra medborgare efter sina individuella förutsättningar leva i social och kulturell gemenskap med andra och göra en produktiv insats fordras, att samhället ställer tillräckliga resurser till förfogande för hans rehabilitering. Av väsentlig betydelse är därvid att den handikappades behov av olika hjälpmedel, som kan kompensera eller lindra verkningarna av olika funktionsbortfall, snabbt kan tillgodoses utan kostnad för den enskilde.

Genom olika reformer har samhället under senare år tagit på sig de kostnader som gällt tillhandahållandet av funktionella hjälpmedel för handikappade. Denna bidragsverksamhet begränsas dock genom författningens utformning, enligt vilken hjälpmedel som skall anses vara bidragsberättigande måste vara särskilt avsedda för handikappade. Behovet av kompletterande bidragsgivning utöver den författningssenliga kvarstår därför.

De handikappades riksförbund, DHR, har sedan 1960 administrerat ett särskilt anslag för bidragsgivning till sådana hjälpmedel, vilka inte omfattas av den författningsreglerade bidragsgivningen. Det gäller i första hand hjälpmedel för husliga sysslor såsom elektriska hushållsapparater, exempelvis tvättmaskiner, dammsugare, elvispar och hushållsassistenten etc., men också andra för den handikappade oundgängliga hjälpmedel såsom skrivmaskiner och bandspelare. DHR administrerar också ett anslag för installation av lyftplattor genom vilka vertikala kommunikationshinder i bostaden kan elimineras.

De hjälpmedel det här är fråga om är så gott som samtliga gängse konsumtionsvaror, som vem som helst kan köpa på öppna marknaden. För en icke handikappad utgör anskaffande av t. ex. en tvättmaskin eller skrivmaskin en rationalisering av en viss arbetsrutin. För den handikappade däremot ställer sig saken annorlunda. Denne är för sin dagliga livsföring tvingad att använda de hjälpmedel som står till buds, därest han på egen hand skall kunna klara sig i det dagliga livet. Förutom den humanitära aspekten — den handikappades tillfredsställelse över oberoendet av annans hjälp — är det ur samhällets synvinkel ekonomiskt motiverat att stödja en verksamhet i denna riktning, då med större oberoende av hjälp följer minskade kostnader för det allmänna i form av vårdservice.

De medel som ställs till DHR:s förfogande kan därför sägas ha utgjort ett värdefullt tillskott till samhällets rehabiliteringsinsatser.

Genom den ökade kännedomen om möjligheten att erhålla bidrag genom DHR, har antalet ansökningar ökat avsevärt. Trots en restriktiv bedömning har de tillgängliga medlen visat sig otillräckliga. Detta har medfört att DHR för sin bidragsverksamhet i dag har ett ackumulerat medelsbehov av 300 000 kronor utöver den löpande bidragsgivningen. Då det är synnerligen angeläget att långa väntetider undvikas finner vi det motiverat att DHR för sin bidragsgivning till hjälpmedel för handikappade utöver det belopp på 500 000 kronor som föreslås i statsverkspropositionen beviljas ett extra anslag på 300 000 kronor.

Tillgången till lämpliga hjälpmedel för den handikappade skulle i hög grad förbättras genom en intensifierad forsknings- och utvecklingsverksamhet. Det är därför angeläget att denna sprides på flera händer och att de som ägnar sig åt denna verksamhet erhåller samhällets stöd i sin strävan att föra utvecklingen framåt.

Inom DHR arbetar sedan drygt ett år en arbetsgrupp för utvecklingsarbete avseende hjälpmedel för rörelsehindrade. Verksamheten omfattar såväl kartläggning av behov som experiment och konstruktionsarbete. Arbetsgruppen har till sig knutit teknisk, social och medicinsk expertis jämte formgivare.

Som ett resultat av gruppens arbete kunde DHR under eftersommaren 1965 presentera en serie hjälpmedel tillverkade av plast, ett material som av flera skäl är synnerligen lämpligt för detta ändamål. Samtidigt kunde man också sänka prisnivån på dessa hjälpmedel.

Det är uppenbart att DHR som organisation genom sin direktkontakt med de rörelsehindrade har en stor fördel när det gäller att fånga upp de önskemål som dessa har angående önskvärt utvecklingsarbete. DHR:s aktuella utvecklingsverksamhet omfattar nu konstruktion av rullstolar efter nya utvecklingslinjer, ett program för gripverktyg samt olika arrangemang för att lösa den rörelsehindrades förflyttning i och ur invalidbil.

Helt naturligt är en sådan utvecklingsverksamhet förhållandevis kostnadskrävande. Kostnaden för det nu aktuella utvecklingsprogrammet beräknas uppgå till cirka 150 000 kronor. Det vore beklagligt om man av ekonomiska skäl måste avstå från fullföljandet av dessa projekt, vilka för den enskilde handikappade har så stor betydelse i rehabiliteringsprocessen.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att statsbidrag till De handikappades riksförbund för bidrag till tekniska hjälpmedel höjs från i statsverkspropositionen föreslagna 500 000 kronor till 800 000 kronor samt

att De handikappades riksförbund tillerkännes ett anslag till tekniskt utvecklingsarbete med 150 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1966

Göran Karlsson